

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Jukka Virtasen elämäntyölle kunniaa ja asukkaille virkistystä

Sivla 31.08.2023 § 90
947/10.03.01.00/2022

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh. 040 747 7736,
kulttuurisihteeri Päivi Lahtinen, puh. 0400 951 828

Valtuutetut Sari Jussila, Johanna Ketola ja Saara Peutere-Heikka sekä 31 allekirjoittajaa ovat jättäneet valtuustoaloitteen (kaupunginvaltuusto 30.5.2022 §123) Jukka Virtasen elämäntyölle kunniaa ja asukkaidelle virkistystä. Allekirjoittajat esittävät aloitteessaan, että Oinaalanrannan rantareitille sijoitettaisi puistonpenkkejä, joihin liitettäisiin QR – koodeja joista voisi puhelimen avulla kuunnella Jukka Virtasen sanoittamia ja /tai laulamia kappaleita. Aloitetta on valmisteltu Virtaava Jämsänkoski asukasyhdistyksessä.

Kaupunginhallitus on antanut 6.6.2022 § 179 valmistelun elinvoimalautakunnalle ja sivistyslautakunnalle.

Jukka Virtanen oli arvostusta nauttiva taiteilija. Jukka Virtasen elämäntyön merkitys suomalaiselle kulttuurielämälle on mitä suurin. Hänen musiikillinen ja kirjallinen tuotantonsa on laaja sekä monipuolinen. Hänen tuotantonsa pitää sisällään kaunokirjallisuutta mm näytelmiä, lastenkirjoja, lyriikkaa ja elokuvia. Hän teki lukuisia suomennoksia.

Hänet musiikillinen tuotantonsa on merkittävä pitäen sisällään tunnettujen laulujen sanoituksia ja suomennuksia sekä oopperalibrettoja. Hänet tunnetaan näyttelijä- ja ohjaustyöstään sekä ansioistaan radio-, tv- ja elokuvatuotannoissa. Hän on valtakunnallisesti palkittu ja arvostettu taiteilija.

Jukka Virtanen vietti paljon aikaa kotiseudullaan Jämsänkoskella vaikka asuikin vakituisesti muualla. Hänelle oli merkityksellistä ja tärkeää tuoda synnyinseutuaan esille koko elämänsä ajan. Jukka Virtanen henkilönä ja hänen taiteensa oli merkityksellistä myös Jämsänkosken ja Jämsän kaupungeille sekä kuntalaisille. Hänet tunnettiin helposti lähestyttävänä henkilönä ja kotiseutupersonana. Jukka Virtanen pelasi jalkapalloa ja oli innokas pelien seuraaja. Kunnianosoituksena kaupungin perinteikäs jalkapallokenttä on nimetty hänen mukaansa.

Aineettoman kulttuuriperinnön säilyttäminen, siirtäminen ja vaaliminen myös tuleville sukupolville on tärkeää. Paikallisesti on tärkeää säilyttää ja siirtää Jukka Virtasen elämäntyön tietoa ja merkitystä. Valtuustoaloitteessa on huomioitu paikallisen kulttuuriperinteen säilyttäminen ja siirtäminen niin, että se tavoittaa laajasti eri ikäryhmät ja on kaikille avoin kanava kuunnella Jukka Virtasen musiikkia.

Valtuustoaloitteessa esille tuotu ajatus penkkien lisäämisestä Oinaalanrannan rantareitille ja QR-koodin käyttämisestä Jukka Virtasen musiikin kuunteluun. Idea on sinänsä kannatettava ja hyvä. QR-koodin hallinnoinnista, musiikin säilyttämisestä ladattavaksi (latauspalvelu) sekä

sopimuksista ja tekijänoikeuksista syntyy kuitenkin vastuita, joiden osalta aloitetta on tarpeen arvioida tarkemmin.

Puistonpenkit

Fyysisten puistonpenkkien sijoittaminen / lisääminen Oinaalanrannan alueelle on lähtökohtaisesti ja tosiallisesti mahdollista, mikäli penkkien hankintaan on käytettävissä määräraha. Penkkeihin voidaan kiinnittää laattoja, joihin on painettu johonkin verkko-osoitteeseen johtavia QR-koodeja. Laattoja voidaan tarvittaessa lisätä myös jo olemassa olevaan penkkikantaan.

Latauspalvelu

Latauspalvelulla tarkoitetaan palvelua, josta musiikkikappaleen voi kuunnella omalla laitteella. Hankkeen toteuttamiseksi Virtasen musiikin tulisi löytyä vakiintuneesta osoitteesta, jotta linkki toimisi, mistä seuraa että Virtasen teosten tulisi löytyä joko Jämsän kaupungin omasta striimauspalvelusta tai jonkun palveluntuottajan striimauspalvelusta. Näin voidaan taata ettei teosten verkko-osoite muutu. Striimauspalvelun perustamisesta tai palvelun ostamisesta syntyy kustannuksia.

Tekijänoikeudet

Musiikinkäytön lupamaksut ovat musiikin tekijöille ja kustantajille maksettavaa korvausta heidän tekemästään työstä. Valtuustoaloitteessa mainitaan, että lupa musiikin esittämiseen on saatu Virtasen omaisilta. Tekijänoikeus jokaiseen ladattavaan teokseen on kuitenkin selvitettävä erikseen, sillä tekijänoikeuksia voi kuulua esittäjän lisäksi mm. teoksen säveltäjälle, sanoittajalle ja tuottajalle.

Teoksen tai lähioikeuden suojan kohteen käyttämiseen tarvitaan yleensä lupa. Luvan myöntää alkuperäinen oikeudenhaltija – tekijä, valokuvaaja, esittävä taiteilija, äänite- tai elokuvatuottaja, tietokannan valmistaja jne. – tai se, jolle hän on oikeutensa siirtänyt. Monessa tapauksessa luvan voi saada järjestöltä, jolle oikeudenhaltija on antanut valtuuden puolestaan myöntää käyttö lupia esim Gramex tai Teosto. Hankkeen toteuttamiseksi on siis selvitettävä kunkin ladattavan teoksen osalta, mikä taho pitää hallussaan teosten tekijänoikeuksia. Luvan tulee olla kirjallinen ja sitova.

Teoksen haltijan taloudelliset oikeudet

Taloudellinen oikeus syntyy, kun teos laitetaan yleisön saataville. Yleisön saataville saattamista on teoskappaleiden levittäminen yleisölle esimerkiksi myymällä, vuokraamalla tai Internetin välityksellä sekä teoksen julkinen esittäminen ja näyttäminen ja sen välittäminen yleisölle. Yleisölle välittämisestä on kyse silloin, kun yleisö ei ole läsnä itse esitystilaisuudessa, esimerkiksi kun teos välitetään radiossa tai netissä. Teos on julkistettu, kun se on luvallisesti saatettu yleisön saataville.

Musiikkiteoksen haltijan taloudellisista oikeuksista huolehtii yleensä tekijänoikeusjärjestö, kuten Gramex tai Teosto. Vastauksessa valtuustoaloitteeseen on arvioitu, että Jukka Virtasen taloudellisista oikeuksista huolehtisi valtaosin Teosto ja että Virtasen teosten esittämiseksi voisi riittää Teoston mediapienlupa.

Teoston pienmedialupa

Teoston mediapienlupa antaa yrityksille, yhteisöille ja yksityishenkilöille oikeuden käyttää musiikkia omilla nettisivuillaan tai intranetissä, radio- ja paikallis-tv-toiminnassa sekä lataus- ja striimauspalveluissa silloin, kun em. toiminnasta saatu liikevaihto vuodessa on alle 50 000 €. Luvan hinta perustuu hinnastotaulukon mukaisiin arvioihin musiikin määrästä ja siihen, onko palvelu kuluttajille maksuton vai maksullinen.

Esitetyssä hankkeessa olisi kysymys maksuttomasta palvelusta, jonka hinta riippuisi latausmääristä. 2023 hinnaston mukaa kustannukset olisivat vuositasona seuraavat:

Kategoria	Musiikin määrä	€/kk	€/vuosi
XS	Ladattavia tiedostoja max 400 kpl	27,24 €/kk	326,88
S	Ladattavia tiedostoja max 800 kpl	54,46 €/kk	653,52
M	Downloadeja max 1600 kpl	108,93 €/kk	1 307,16
L	Ladattavia tiedostoja max 3200 kpl	217,85 €/kk	2 614,20
XL	Ladattavia tiedostoja max 6400 kpl	435,70 €/kk	5 225,40
XXL	Musiikin määrää ei ole rajoitettu	522,63 €/kk	6 217,56

Käytännössä teosten haltijan taloudelliset oikeudet ja niihin liittyvät maksut selviäisivät tarkemman suunnittelun ja selvittelyn tuloksena.

Kaupungin mahdollisuudet palvelun tuottamiseen

Kaupunki ei pysty ottamaan hoitaakseen ja vastuulleen sisällön jakamiseen liittyviä asioita tai QR – koodin ja tekijänoikeusvastuiden hoitamista kaupungin nykyisessä taloustilanteessa. Hankkeen toteuttamiseksi on hyvä selvittää, soveltuisiko hanke soveltuva toteutettavaksi maaseudun kehittämisrahoituksella. Kaupungin kulttuuripalvelut voi tarvittaessa avustaa hankerahoitusmahdollisuuksien selvittelyssä Virtaava Jämsänkoski asukas yhdistystä.

Rahoitusta paikallisille kulttuuriteoille

Vesuri-ryhmä ry on vuonna 1997 perustettu maaseudun kehittämisyhdistys. Sen tavoitteena on kannustaa maaseudun ihmisiä kehittämään omaa toimintaympäristöään, lisäämään sen viihtyisyyttä ja houkuttavuutta, parantamaan yritystoiminnan edellytyksiä sekä lisäämään yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä. Vesuri-ryhmä ry toimii maa- ja metsätalousministeriön hyväksymänä paikallisena Leader-ryhmänä. Vesuri-ryhmä voi myöntää leader-rahoitusta toiminta-alueensa yhteisöjen tai mikroyritysten kehittämiseen. Jämsän kaupunki rahoittaa vuosittain Vesurista toteutettavia hankkeita.

Vuosille 2023-2027 Vesuri-ryhmä sai rahoitusta 3,5 miljoonaa euroa paikalliseen kehittämiseen. Rahoitusta jaetaan Vesuri-ryhmän kehittämisstrategian painopisteiden mukaan kehittyville ja vastuullisille elinkeinoille ja yrityksille, vaikuttaville ja viisaille luonto-, ympäristö- ja kulttuuriteoille sekä älykkäille ja vireille kylille ja yhteisöille. Rahoitusta voidaan myöntää mm. kotiseutu- ja paikalliskulttuurin säilyttämiseen: <https://keskisuomenmaaseutu.fi/wp-content/uploads/2023/05/Strategia-2023-27-aukeamat.pdf>.

Alkaneelta ohjelmakaudelta ovat jo haettavissa kaikki yritystukimuodot sekä hanketuista yhteisöjen kehittämis- ja investointihankkeet, koulutus- ja tiedotushankkeet sekä valtaosa yhteistyöhankkeista. Syksyllä 2023 avautuu pienhankkeiden haku korkeintaan 8000 euron yleishyödyllisiin kehittämis- ja investointihankkeisiin. Näiden pienten hankkeiden hakumenettely on muita hankkeita kevyempi.

Kiitämme valtuutettuja tärkeän asian esiin nostamisesta.

Elinvoimalautakunta on kokouksessaan 24.8.2023 päättänyt antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksymistä varten.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta antaa osaltaan esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksymistä varten.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.